

BELEIDSPLAN 2016-2020

KERK VOOR HET DORP ZIJN. Hoe doe je dat?

De Protestantse Kerk heeft een stoffig imago. En we weten eigenlijk niet meer wat het doel van de Kerk is. Wat de eeuwen door vanzelfsprekend was, is nu een vraag. Bijna overal in ons land is sprake van vergrijzing en dus krimp. Elk jaar verdwijnen er ruim 50.000 mensen uit de kaartenbak van de PKN, met name door het aantal overlijdens in verhouding tot de doop. Het 'Samen op Weg' proces heeft dat niet kunnen tegenhouden. Samenvoeging van zwakke partijen maakt namelijk nog geen sterke partij.

De landelijke kerk gaat uit van verdere terugloop van het aantal leden. Zie daarvoor het synoderapport Kerk 2025. Daarin wordt o.a. gesteld dat predikanten in dienstverband van de PKN zullen komen en de regels voor de plaatselijke gemeente zullen worden vereenvoudigd, zodat de kerkenraden met een minimum aantal ambtsdragers kunnen blijven functioneren. Het is (ook landelijk) de bedoeling zo lang mogelijk in elk dorp en stad een vestiging van de PKN te houden. Alles bij elkaar is het een somber verhaal. Voor Ruinerwold zijn er volop mogelijkheden, maar dan moet er wel wat gebeuren.

ENIGE KNELPUNTEN IN ONZE SAMENLEVING:

- Er is crisis in de economie waar talloze mensen de dupe van worden (bijna een miljoen mensen staan met een betalingsachterstand geregistreerd bij Bureau Krediet Registratie en hebben problematische schulden),
- ouderenzorg (sluitstuk van de begroting) die onder druk staat,
- werkloosheid (door automatisering en goedkopere krachten in het buitenland),
- het milieu (broeikaseffect),
- de computer (digitalisering) die steeds meer druk op mensen legt en voor velen niet meer te volgen is.

Alles is onzeker - ook de plaats van de kerk in ons dorp. Maar een onrustige samenleving biedt kansen voor de kerk. We kunnen weer een grotere rol gaan spelen, maar dan moet het gaan over de kern van geloven: **mensen helpen op hun zoektocht naar een leefbare samenleving.**

Er is verandering in de kerk nodig. Maar daarvoor moet je aan tenminste twee eisen voldoen: **VERLANGEN EN VERTROUWEN**; verlangen naar een levende kerkelijke gemeente op Ruinerwold en het vertrouwen dat het kan gaan lukken. Als één van beide (of beide) ontbreekt, komt er niets van de grond. Maar stel dat er verlangen en vertrouwen is, wie moet de vernieuwing dan in gang zetten? Dat kan niet alleen van een paar kerkenraadsleden komen die even zeggen hoe het moet. Zo hebben we tot nu toe wel gewerkt (denk maar aan het bezoekproject). Het moderamen was de initiatiefnemer en de kerkenraad de uitvoerder. Echter: voor werkelijk succesvol veranderen, is het nodig om (behalve de key leaders / sleutelfiguren) ook andere gemeenteleden zover te krijgen dat ze initiatieven gaan ontwikkelen. Het draagvlak moet vergroot worden.

Een enkele keer zijn er ook in onze kerk daadwerkelijk (nieuwe) mensen die zich willen inzetten voor de toekomst van Blijdenstein. Maar als die initiatieven uitblijven, zullen we al zoekend en lerend moeten ontdekken waar mensen wel bij betrokken willen worden. Het is ook niet een proces dat morgen klaar is als we wat kleine aanpassingen doen, zoals een toilet in de kerk. Er is geen 'trukendoos' met wat leuke diensten die je opentrekt, zodat de kerk morgen weer vol zit. Er wordt heel veel geduld gevraagd en een voortdurende inzet.

Maar wat willen we eigenlijk? Wat is ons VERLANGEN? Daar is nog steeds geen helder antwoord op gekomen. Meer financiële bijdragen (Kerkbalans), of meer mensen in de kerk op zondag? We spreken van 'betrokkenheid' die zich op verschillende manieren kan uiten. Het gaat om de plaats van de kerk in een leefbare samenleving. Dat moet groeien en is mede afhankelijk is van de situatie in de maatschappij (en zelfs in de wereld). Tegelijk zullen we er met elkaar hard aan moeten werken. Het verschil tussen gelovigen en ongelovigen speelt daarbij een ondergeschikte rol. We hebben elkaar nodig.

Het bezoekproject heeft duidelijk gemaakt dat die generatie (50-60 jaar) zich grote zorgen maakt over de toekomst. Veiligheid is bijvoorbeeld iets waar men mee bezig is. Toch is de kerk niet meer een vanzelfsprekende plaats om rust te vinden, of om vanuit de onzekerheid samen te zoeken naar houvast. Hoe kan dat?

WAARAAN moeten we werken?

Allereerst zullen we weer moeten ontdekken wat we met de kerk willen. Visie en beleid. Op een bezinningsdag van de kerkenraad in Koekange hebben we daar al over nagedacht. We willen graag kerk voor het dorp wezen, maar zijn we dat dan niet (meer)? Zijn we dat niet altijd geweest?

Als uitgangspunt nemen wij de stelling dat de kerk er van oorsprong was voor het dorp. De monniken die rond 1150 een kapel bouwden, wilden daarmee iets laten zien aan de mensen. Ze wilden helpen – in het geloof dat er een God is die helpt. Boeren kregen hulp bij het telen van gewassen, er werd onderwijs gegeven, zieken en ouderen werden verzorgd, doden netjes begraven. De inspiratie lag bij de ontmoeting op zondag, waar nieuws werd uitgewisseld. En iedereen was welkom. Het geloof werd doorgegeven aan de jeugd. Generaties volgden elkaar op in het lange spoor van de geschiedenis. En dat is nog steeds de weg die wij op Blijdenstein gaan door de tijd (oude paden, doorgaande wegen).

Maar de jongere generatie van vandaag lijkt voor die historie geen interesse meer te hebben en heeft vaak geen idee meer van de betekenis van de kerk. Het zijn vooral oudere, betrokken gemeenteleden die op zondagmorgen de moeite nemen om bij elkaar te komen. Toch (vinden wij) is het bedoeld als een plek voor iedereen. *'Hier is een stoel voor wie moe is, hoop voor wie verdwaald is, geloof voor wie twijfelt, hier kun je thuis zijn'*. Dan zal je dus duidelijk moeten maken wie je als kerk bent en waar je voor staat.

Onze identiteit kun je samenvatten onder het kopje 'vrijzinnigheid'. Dat wil zeggen dat je met elkaar in alle vrijheid in gesprek gaat over de dingen die ons bezig houden en brengen dat in verband met de verhalen uit de Bijbel en het vertrouwen dat er een God is die voor ons zorgt. Alleen dat bezinningsgesprek is nauwelijks terug te vinden – zelfs niet in de kerk. We kijken wel op TV naar wat anderen zeggen, of lezen in de krant (een veelheid van geluiden), en op zondag vertelt de dominee wel eens wat, maar daar blijft het vaak bij. Er wordt weinig of niets gedaan met de onderwerpen die ons bezig houden. Dat geldt gedeeltelijk ook voor de Kerk, waar concrete levensvragen gek genoeg nauwelijks aan de orde komen.

Een populaire studie onder jongeren is 'communicatie'. Er worden namelijk heel veel gegevens uitgewisseld (bijvoorbeeld via de social media). Maar er wordt weinig meer met elkaar gesproken over wat werkelijk wezenlijk is en wat ons 'bezielt'. En er wordt zo weinig gedaan met alle informatie – ook in de kerk.

Het is tijd voor bezinning, tijd voor ontmoeting, tijd voor doen! Daarin komt namelijk de betrokkenheid tot uiting. Het is de taak van de Kerk om dit gesprek handen en voeten te geven. Het bezoekproject (50-60 jarigen) was daar een eerste aanzet voor. De vraag is alleen of we vertrouwen hebben dat dit gesprek op gang kan komen.

VERTROUWEN

De traditie van de Bijbel is een bron van inspiratie. We maken deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland (we zullen als Hervormde gemeente te Ruinerwold ook op termijn onze naam aan moeten passen), maar de landelijke kerk, of de naam 'Protestants' is niet waar het om gaat. Van Utrecht hoeven we niet zoveel te verwachten. We zullen het zelf met elkaar moeten doen.

Vandaar dat we toch kiezen voor 'beleid' onder de titel: KERK VOOR HET DORP. Als we daaraan willen voldoen, zullen we ons op alle vlakken moeten richten op dit uitgangspunt en zullen we ook vertrouwen moeten hebben dat het lukt. Zal er over 25 jaar nog een gemeente zijn op Ruinerwold? Dat vertrouwen komt niet vanzelf. Het zal ook concreet gemaakt moeten worden in een paar stappen die verandering inhouden.

Het bezoekproject heeft duidelijk gemaakt dat de doelgroep weinig meer van de kerk verwacht. Er is twijfel over geloof. We zullen moeten accepteren dat de kerk in deze tijd voor een grote groep weinig meer zegt. En tegelijk zullen we duidelijk moeten maken dat we wel degelijk iets te zeggen hebben. Wij hebben een verhaal van een andere wereld, niet door geld of cijfertjes bepaald, maar door wat wij 'God' noemen. Een verhaal van hoop en van bevrijding uit de impasse waar de maatschappij zich in bevindt.

Om daarover te praten zal het bezoekproject een vervolg moeten krijgen (om te beginnen bij 40-50 jarigen). Naar de mensen toe gaan is de beste manier om betrokkenheid te versterken.

MEDIA

Om duidelijk te maken wat we willen, hebben we de Kerkespraak en de website, maar gebruiken we ook sociale media (Twitter en Facebook). Aan de weg timmeren, op welke manier dan ook laten weten wie we zijn en wat we willen.

PASTORAAT

Pastoraat is 'omzien naar elkaar'. Dat is het geweest en dat zal zo moeten blijven. Aandacht voor de ouderen en zieken, maar in wezen voor iedereen die een luisterend oor zoekt. Toch blijven we vaak binnen het ons bekende kringetje. De bloemen bijvoorbeeld gaan nu eigenlijk altijd naar bekende leden van onze eigen kerk. Je zou ook kunnen overwegen om ook eens een bloemetje te geven aan iemand die geen lid is van onze kerk, of die wat aan de rand staat. Verder zouden we komend seizoen op wijkavonden de mensen uit kunnen nodigen om samen na te denken over de vraag wat de kerk voor het dorp kan betekenen. Juist ook rand- en niet-kerkelijken zijn daarbij natuurlijk van harte welkom, want zij zijn juist diegenen die we willen bereiken. Het bezoekproject onder gemeenteleden tussen de 50 en 60 jaar was een mooi begin om met elkaar in gesprek te gaan. Nu de rest nog.

DIACONAAT

Mede dankzij bijdragen van de kringloopwinkel heeft de diaconie af en toe geld kunnen geven aan projecten op het dorp: een duo-fiets voor 't Vonder, de huur van de Kolonie voor jeugdwerk op Oosteinde. Er wordt in het kader van Diaconaal Verband De Wolden gewerkt aan hulp voor mensen met financiële problemen. Vanouds is diaconaal geld ook bedoeld voor het eigen dorp en niet voor allerlei projecten ver weg in de wijde wereld. Van de diakenen wordt de bereidheid gevraagd om meer de nadruk te leggen op steun dichtbij en dat ook breed bekend te maken. Juist in een tijd dat de burgerlijke overheid zich steeds vaker terugtrekt door bezuinigingen liggen er volop vragen voor de diaconie, zodat er weer een signaal uitgaat naar de mensen: de kerk is er voor iedereen op het dorp.

EREDIENST

De kerkdiensten zullen een opener karakter moeten krijgen. Er zijn andere vormen van liturgie mogelijk, die meer gericht zijn op mensen tussen de 40 en 60 jaar. Regelmatig een opname van 'wereldse' muziek, of aandacht voor kunst, een themadienst en noem maar op. Er zal desondanks rekening mee gehouden moeten worden dat de kerkdiensten in de toekomst wisselend bezocht zullen worden. Soms een klein groepje, soms een volle bak. In de huidige opstelling wordt de saamhorigheid gemist, zodat je zelfs met 40 mensen nog het idee hebt in een lege kerk te zitten. Dat kan anders! Rond de preekstoel, of in het koor een kring vormen. Nu de kerk is aangepast, zijn er vele mogelijkheden.

JEUGD

Dopen gebeurt weinig meer. De zondagsschool loopt steeds verder terug (al is er in 2014 een voorzichtige doorstart gemaakt). Dat geldt ook voor de jeugd van het voortgezet onderwijs, die je eigenlijk nooit in de kerk ziet. Uit het bezoekproject bleek dat de leeftijdsgroep tussen 50 en 60 jaar nog wel bekend was met Bijbel en kerk, maar hun kinderen niet of nauwelijks meer. We vergeten de jeugd niet, maar voor de toekomst zullen we daarom voor ambtsdragers en vrijwilligers ook moeten putten uit geboortelieden, die door hun aanwezigheid bij diensten en activiteiten hun betrokkenheid tonen, en bij iedereen die iets voor de kerk kan en wil betekenen, jong en oud. Ook dat is 'Kerk voor het dorp' zijn.

HET DORP?

Misschien kunnen we als kerkenraad eens om tafel gaan zitten met afgevaardigden van bijvoorbeeld KIOS, voetbal, tennis, winkeliers, politiek, doctoren. Luisteren naar hun verhaal, hun ervaringen met de kerk. De 'preek van de leek' zou een begin kunnen zijn.

ANDERE KERKEN

We maken deel uit van een cluster dat door de classis is vastgesteld (IJhorst-de Wijk, Berghuizen, Koekange en de Kapelgemeente). De meeste daarvan kunnen nog zeker 10 jaar zo verder als het nu gaat, maar er zitten ook gemeentes bij die op termijn niet meer de financiële draagkracht hebben (om de predikant te betalen), of die voldoende kader hebben om leiding te geven aan het kerk-zijn. Het gaat er niet om dat we de kerken de komende jaren gaan samen 'voegen', maar wel zullen we moeten kijken hoe we kunnen samen 'werken'.

FINANCIEN

Omdat er ook op ons dorp elk jaar meer gemeenteleden overlijden dan erbij komen, zal er rekening gehouden moeten worden met teruglopende opbrengst uit de Actie Kerkbalans tegenover groeiende vaste lasten. De kerkrentmeesters denken na over een verbeterde fondswerving, waarbij ook een beroep wordt gedaan op anderen dan de trouwe kerkleden. De mogelijkheid wordt onderzocht (en moet verder worden uitgewerkt) om te komen tot een stichting: "Vrienden van Blijdenstein". En er zijn gesprekken gaande met IJhorst en Koekange over een interne banenpool van predikanten.

WAT ER DE AFGELOPEN 5 JAAR IS VERANDERD

Van de vaste groep kerkgangsters die je 5 jaar geleden elke zondag zag zitten, is een groot deel overleden. Toch zijn er minstens net zoveel nieuwelingen bijgekomen. Het blijft stabiel. Er is zelfs (regelmatig) sprake van een lichte toename van bezoekers van de kerkdiensten.

Het beleid voor de toekomst is een structureel punt op de agenda geworden. Er is een besef gegroeid dat er iets moet veranderen en bij een grote groep is er ook de bereidheid om daaraan mee te doen en het vertrouwen dat het kan lukken.

De kerk is gerenoveerd. Waar jaren eerder al over werd gesproken, is uitgevoerd. Een keuken en toilet in de kerk en een energiezuiniger verwarmingssysteem.

We hebben een heel aantal nieuwe ambtsdragers – waar we trots op kunnen zijn. Op 2 na zijn alle wijken bezet door ouderlingen (of contactpersonen). Een paar jaar geleden was er grote zorg of dat zou lukken en ook voor de toekomst is die zorg aanwezig, maar waar een wil is, is een weg.

De Zondagsschool stond op het punt om zich op te heffen, maar de leiding van de Zondagsschool is bijna geheel vervangen en vormt weer een kleine, maar enthousiaste club. Er wordt toenadering gezocht met de Gereformeerde kerk van Berghuizen.

De invoering van een nieuw liedboek (en de Bijbel in Gewone Taal)
Een eenvoudiger ‘Groene orde’ (en misschien moet dat nog veel eenvoudiger).
Avondmaal in een kring in het koor. Het begin van experimenten met een laagdrempelige dienst. Jaarlijks een ‘openluchtdienst’, inmiddels 4 Bachcantatediensten.

Elke 14 dagen een stukje van de predikant in Da’s Mooi. Wekelijks een praatgroep in de Buddingehof.

Goed contact met de kerken in het cluster (vespers, musical ‘Saul’, plannen voor een gezamenlijke dienst met Pinksteren)

CONCRETE VOORSTELLEN:

Ook niet gedoopte betrokkenen ruimte bieden voor een ambt.

Regelmatig een laagdrempelige kerkdienst / andere manier van vieren.

Preek van de leek

(Meer) Aansluiting zoeken bij organisaties op het dorp
(sport, politiek, muziek, kringloopwinkel e.d.)

Meer publiceren over waar onze kerk voor staat.

GEGEVENS OVER DE HERVORMDE GEMEENTE TE RUINERWOLD

De gemeente telde op 28 februari 2017 1104 leden.

Daarvan:

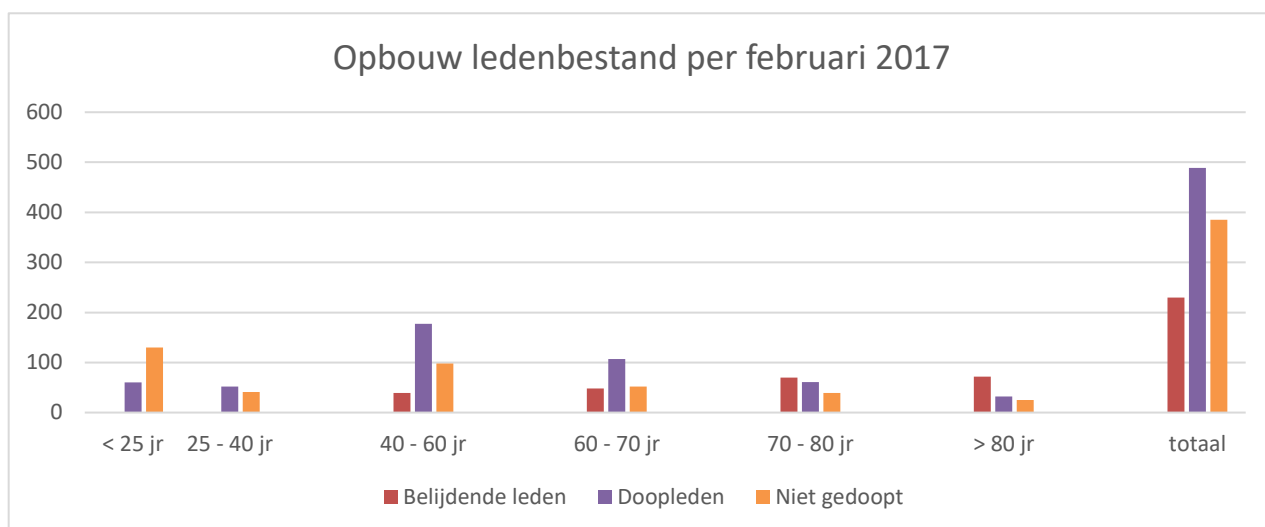
Doopleden: 489

Belijdende leden: 230

Overigen: 385 (niet gedoopt)

Opbouw ledenbestand Hervormde Gemeente Ruinerwold per februari 2017

Leeftijd	< 25 jr	25 - 40 jr	40 - 60 jr	60 - 70 jr	70 - 80 jr	> 80 jr	totaal
Belijdende leden	0	1	39	48	70	72	230
Doopleden	60	52	177	107	61	32	489
Niet gedoopt	130	41	98	52	39	25	385

De predikant is full-time. Er zijn gesprekken gaande met IJhorst/De Wijk en Koekange om te komen tot samenwerking op het gebied van pastoraat.